

JONSBERGS TIDNING

Socken- och Kyrkokronika

1951

A-K Y

EVIGHETS L Ä N G T A N

»Ty så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son, på det att var och en som tror på honom icke skall förgås utan hava evigt liv.»

Joh. 3: 16.

Hos den jordbundna människan finns något som kallas för evighetslängtan. Hon längtar bort från det ostadiga, växlande och bekymmersamma livet på jorden till det tidlösa, eviga rike som levande Gud har i sin hand.

Tiden är ju evighetens motsats. Tiden är det begränsade, som stänger oss inne i världen och vardagen. Tiden sätter liksom ett stängsel omkring oss. Såsom fågeln i bur kommer vi därför att längta ut därifrån.

Tiden är en människans uppfinning som hör med till människolivet. För Gud däremot är en dag såsom tusen år och tusen år såsom en dag. Vi är bundna av tid och rum, men för Gud finns endast evigheters evighet. Gud räknar med evigheter medan människan slösar med sitt lilla givna tidsmätt. När vi glömmar bort evighetens räknasätt glider vi sakta men säkert in i tomhetens land.

Ändå stiger vår längtan ibland bortom tid och rum. Och vi märker kanske hur mitt i vardagen en stråle av ljus bryter in från evighetens värld. Det öppnas mitt i tidens jäkt ett fönster mot de eviga rymderna. Vi känner i sådana stunder vår eviga bestämmelse: skapade till Guds avbild, till gemenskap med honom och till att vara rikets barn.

I hela Nya testamentet riktas blicken framåt mot den tidsålder, det rike som åtföljer Människosonen vid hans tillkommelse. Åt alla sorgsna, nedtryckta och besegrade människor gives synen av den segrande Kristus med sina trogna som kommer på himmelens skyar och lägger allt välde under sig, besegrar det onda och upprättar i sin första tidsålder det tusenåriga gudsriket för att sedan regera i godhet i evighetens alla tidsåldrar.

Jesus själv inskräper i evangeliet, att vår evighetslängtan redan här kan börja nå målet: den som tror, han har redan evigt liv. Ja, den som tror på Kristus skall icke förgås utan hava evigt liv. Alltså, den som tror på Jesus och är bunden vid honom, han har redan här på

ANNON-KRIN

Församlingskrönika från Advent till Advent

»Guds rike består icke i ord utan i kraft.»
1 Kor. 4: 20.

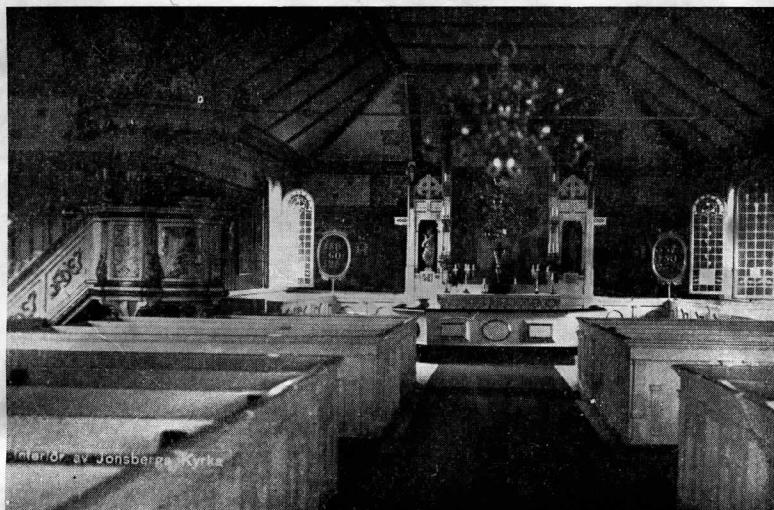
Vi lever i en ordrik tid. Ordets valuta har sjunkit. Reklamen och propagandan rör sig ofta och slösar med ord utan täckning. Men också vi kristna stannar vid de fromma talesätten ibland och nöjer oss med ord utan täckning. Ändå längtar vi efter något annat, efter ord med ande och liv. Vi längtar efter ord, fyllda av kraft, som kan skapa om vår jord och oss själva. När adventstiden närmar sig mitt i höstens mörker är väl också vår längtan efter ljus och kraft som störst. Så brukar vi på

musik av Frälsningsarméns i Norrköping 1. kårs hornmusikkår.

Adventssöndagen 1950 inleddes det nya kyrkoåret med högmässa och nattvardsgång.

2 söndagen i advent hölls adventsafton med högmässa. Kyrkoherde Curt Nilsson, HäradsHAMMAR, predikade. Körsång utfördes av HäradsHAMMARS kyrkokör under ledning av kantor Rolf Eriksson.

Julens gudstjänster inleddes med julbön på ålderdomshemmet.

något förunderligt sätt förnimma att Adventets Konung, konungarnas Konung och Herrarnas Herre, är oss nära med sitt kraftfyllda budskap: »Se, jag gör allting nytt. Det gamla är förgånget, något nytt har kommit». Så lyder adventets eviga budskap.

6 november firades Gustav Adolfsminnet i kyrkan med högtidstal av kontraktsprosten John Edlund, Östra Ny,

Julottan firades kl. 6 såsom tidig högmässa vid levande ljus. Kollekten till Linköpings stiftsråd uppgick till 170 kronor.

Annandag jul hölls gudstjänst även i Arkösunds missionshus med ett 50-tal deltagare.

Nyårsbön hölls traditionellt i Jonsbergs kyrka med kyrkan endast upplyst av levande lågor.

jorden del i det eviga livet, det ofattbara liv, som aldrig förgår och aldrig kan utplånas.

En människa med evighetslängtan finner också vägen till Honom, som är, som var och som skall komma. För en förtvivlad människa öppnar sig ofta bödens värld som den enda trygga tillflykten och den kraftgivande källan. Så yttrade en gång Abraham Lincoln, en av Amerikas ryktbaraste presidenter: »Mångfaldiga gånger har jag tvingats ned på knä av en oemotståndlig övertygelse om att jag inte hade någon annan stans att ta vägen».

I bödens värld spirar trons blomma, vi upplever Guds närhet vid Jesu hjärta och vår längtan finner svaret: Gud är vårt hjärtas klippa och vår del evinnerligen.

Denna längtan att gömma sig vid den Eviges, Männi-

skosonens barm i världens stormar har kanske ingen tolkat bättre än Augustus M. Toplady, som dog i tuberkulos vid knappt 38 års ålder, i den odödliga sången.

*Klippa, du som brast för mig, Låt mig gömma mig i dig.
Vattnet, blodet, som går fram Från ditt hjärta, o Guds
Lamm,*

Blive mig en dubbel bot Emot synd och lagens bot.

*Intet kan jag giva dig, Till ditt kors jag sluter mig
Naken, dig om kläder ber, Hjälplos upp till nåden ser
I din livsvåg låt mig tvås, Herre, annars jag förgås.*

Sv ps. 302.

Exteriör av kommunalhuset, som döpts till Hemgården

Vid *nyårsdagens* högmässa upplästes det kungliga budskapet, årets böndagsplakat, samt uppgifter om folkmängdens förändring i församlingen under året 1950.

Trettondagen höll kyrkliga söndagsskolan sin julfest i Hagerstorps skola. Även konfirmander var inbjudna. Där fanns både julgran och jultomte.

Fastlags söndagen predikade komminister Claes Setterdahl, Rönö, i högmässan.

Under passionstiden hölls de sedvanliga passionspredikningarna ute i socknen.

På grund av installering av elvärme i kyrkan fick församlingen av domkapitlet tillstånd att hålla kyrkan stängd tre söndagar. Två högmässor hölls i Arkösunds missionshus och en högmässa i Hagerstorps skola. Alla tre gudstjänsterna var välbesökta.

Palmsöndagen var den efterlängta söndagen, då vi kunde inviga elvärmeinstallationen. Vi tackade Gud i vår glädje att projektet hade bragts till fullbordan.

Långfredagens och *Påskdagens* högmässor var traditionsenligt välbesökta.

Systerkedjan höll sin försäljning lördagen den 7 april i Arkösunds missionshus. Försäljningen inbragte cirka 1.000 kronor.

Tiden efter påsk hölls som brukligt ett antal församlingsaftnar ute i församlingens olika rotar. Bl. a. talade ombudsman Gustav Persson, Norrköping, i Hagerstorps skola om erfarenheter från sitt socialarbete bland drinkare m. m. Kyrkoherde Lindmark, Ö. Stenby, berättade i Hagerstorps skola på en församlingsafton om en resa till Paris. Kyrkoherde Sigland, Ö. Eneby, Norrköping, lät oss i sitt föredrag följa med till Australien, där han varit sjömanspräst.

Kristi himmelfärdsdag är i Jonsberg en av de stora kyrkodagarna. Förutom högmässan kl. 11 firade vi kl. 3 Folknykterhetens dag med högtidstal av kyrkoherde Bordin från Mogata och med musik av strängmusiken från Frälsningsarméns 1. kår i Norrköping. Det var närmare ett 50-tal kvinnliga strängmusikanter. Kyrkan var fullsatt.

Pingstafton. Årets första konfirmation.

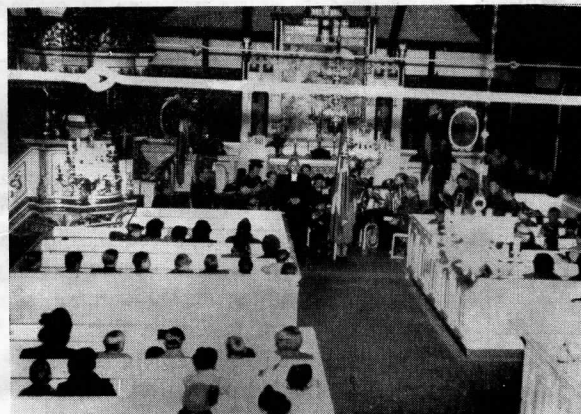
Pingstdagen: högmässa med nattvardsgång.

Anmandag pingst invigdes Jonsbergs kommunalhus. Byggnadskommitténs ordf. kyrkoherde Odelborn hälsningstalade och överlämnade på kommitténs vägnar bygg-

naden till kommunalfullmäktiges ordf. landstingsman Erik Glimmér, som gav en resumé över byggnadens tillkomst. Han omtalade bl. a. att man i början endast tänkte sig en reparation av dåvarande kommunalrummet, men att fullmäktige 1940 upptog 46.000 kronor till fullständig ombyggnad av hela huset. 1949 bildades en fond på 50.000 kronor för byggnadens slutliga finansiering. Hr Glimmér tackade arkitekten byggmästare Claesson, Norrköping, samt alla som medverkat vid byggnadens tillkomst. Tal. förklarade byggnaden invigd och hoppades att alla skulle kunna samlas i vardag och helg och byggnaden bli till gagn för församlingens liv och särskilt för ungdomsvården inom församlingen. Därefter överlämnade hr Glimmér byggnaden till styrelsens ordf. hr Hans Nilsson, som uttalade förhoppningen att lokalerna skulle bli till verkligt gagn för kommunen och inte bara en nöjeslokal. I samband med invigningen skedde genom kommunalnämndens ordf. hr Arvid Danielsson utdelning av medborgarböcker till ett 20-tal 21-åringar. Hr Danielsson framhöll, att det var sista gången som denna utdelning skedde genom Jonsbergs kommun, vilken nästa år försvinner som enskild kommun. Deklamation utfördes av hr Åke Andersson, Granebo, och fröken Maja Ottosson, Ramnö. Med musik medverkade kantor Sam Kronberg. Fru Signe Nilsson sjöng ett par solosånger. Av inkomna namnförslag på kommunalhuset upptog byggnadskommittén fem namn på förslag. En omröstning ägde rum bland de närvarande, varvid Hemgården fick högsta röstetalet. Kommunalfullmäktige kommer att fastställa namnet på sitt nästa sammanträde. Kyrkoherde Odelborn höll avslutningstalet, varefter man sjöng *Du gamla, du fria*.

Söndagen den 27 maj hade söndagsskolan och konfirmanderna utfärd till Linköpings stifts ungdomsgård i Vårdnäs. Färden företogs i två bussar. Utfärden möjliggjordes genom en församlingsafton som hölls i Hemgården till förmån för resan. Därvid förekom även en paketauktion, till vilken många välvilliga givare hade skänkt paket.

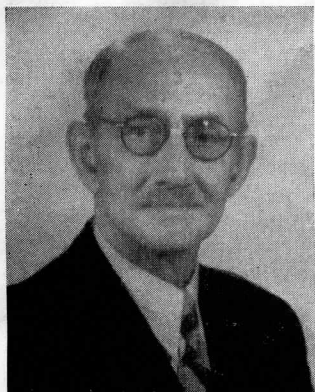
Måndagen den 4 juni hade de båda kyrkliga sykkretsarna en utfärd till Gripsholm. Det var två stora bussar med cirka 80 deltagare. På hemvägen gästade vi Husby-Oppunda kyrka, där vi gästfritt mottogs av kyrkoherde och fru Broberg och deras kyrkliga sykkrets, som bjöd oss på tesupé i församlingshemmet.

Interiör från Jonsbergs kyrka

FÖRTROENDEMAN BERÄTTAR . . .

AV ARVID DANIELSSON, ORDF. I JONSBERGS KOMMUNALNÄMND

Arvid Danielsson

ordförande vid den föregåendes sjukdom och död. Ingen fanns heller som jag då kunde rådfråga, utan det var att treva sig fram i början. De första svårigheterna var när debiterings- och uppbördslängden skulle uppgöras första gången, men det gick, och varefter som jag kom in i arbetet började det bli intressant och svårigheterna övervanns. Samarbetet med ledamöterna har alltid varit mycket gott, och jag erinrar mig nu med saknad många hedersmän som nu avgått med döden, t. ex. Alfred Nilsson, Narvetorp, August Olsson, Ödebo, Alfred Jonsson, Glofshult, och Gottfrid Andersson, Utsäter. Andra, som i många år deltagit i nämndens arbete, är Magnus Andersson, Stenvik, Georg Bodin och C. J. Asklund.

Bland större arbeten som utförts under min tid som ordförande märkes uppförande av nytt ålderdomshem, för vilket lån upptogs, ombyggnad av Arkösunds skola samt införande av oljeeldning där, elektrifiering av samtliga skolor samt borring efter vatten vid tre skolor — allt utan upptagande av lån. För de förut byggda skolorna vid Arkösund, Hagerstorp och kyrkskolan var stora lån upptagna, vilka krävde räntor och amortering. Även ett s. k. järnvägs lån, som upptogs för inköp av aktier i Vikbolandsbanan, fanns kvar då. Alla dessa lån är nu inbetalda och kommunen ingår i storkommunen så gott som skuldfri. Bland de sista större arbetena är omänd-

ring av kyrkskolan till samlingsal och har vi nu i Hemgården fått en trevlig och behövlig lokal för kyrkliga, kommunala och enskilda föreningars behov. Detta har kunnat utföras utan upptagande av lån eller extra uttaxering för ändamålet.

Av kyrkoherde Odelborn har jag blivit uppmäntad att skriva några rader om mitt arbete som kommunalman i Jonsberg.

Jag har varit ledamot i fullmäktige i 34 år, därav 13 år som ordförande, samt ordförande i kommunalnämnden i 25 år, i hälsovårdsnämnden i 16 år och i familjebidragsnämnden i 11 år.

Det var nog en ganska grön och okunnig person som fick rycka in som

Bland de mindre trevliga upptäckterna under första året var att kassan inte räckte till, utan jag måste av egna medel förskottera 1.500 kr. Detta har inte sedan behövt inträffa, utan de uppgjorda staterna har hållit. Uttaxeringen var under första året 8 85 och höll sig någorlunda stabil tills 1933, då den översteg 11 kr., beroende på den svåra arbetslösheten under början av 1930-talet. Medeltalet för samtliga åren blir 9 kr., med den lägsta innevarande år med 7 kr.

Sammanlagda beloppet av kommunalskatt, hundskatt, skogsaccis och pensionsavgifter som genom kommunalnämnden inkasserats under de 25 åren uppgår till omkring 2.000.000 kr. Det är kanske inte riktigt klokt att så här tala om hur mycket man pungslagit kommunen på, men jag tänker inte det är så farligt då de får se vad storkommunen kostar.

Det jag minst tyckt om i det kommunala arbetet har varit att tjänstgöra som förmedlingsorgan för bostadsbyggande. Jag tycker det är nästan hopplöst för de sökande att kämpa mot nämnder och paragrafrytteri.

Som sammanfattning vill jag säga, att visst har väl det kommunala arbetet med sammanträden, uppbördsstämmor och protokollskrivning varit ansträngande ibland, men det har aldrig blivit långtråkigt. Det har även varit roligt att efter måttet av sina krafter få arbeta för den lilla kommunen. Fel har väl begåtts såväl av mig som av andra, men kritiken har varit mild, och då får man ju vara nöjd.

Till de nuvarande ledamöterna i nämnden, som jag samarbetat med i många år i gott samförstånd, vill jag passa på och uttala mitt tack för förtroendefullt samarbete. Det kan ju hända att vi någon gång i framtiden tänker på våra sammanträden, som kanske inte alltid varit så strängt parlamentariska, med en smula vemod.

Kålebo den 11 okt. 1951

Arv Danielsson

2 sönd. e. Tref. hölls friluftsgudstjänst i Arkösund invid järnvägsstationen. Kyrkliga frivilligkåren från Uppsala (ett antal studenter och studentskor) medverkade med tal och körsång. Ett 100-tal åhörare hade infunnit sig. Följande måndag hade frivilligkåren musikgudstjänst i Jonsbergs kyrka. Till gudstjänsten hade i förväg inbjudningskort utdelats i hemmen av studenterna, som cyklat runt Jonsberg och gjort husbesök. Efter gudstjänsten var samkväm anordnat i Hemgården. Bl. a. förekom frågesport mellan ett lag från frivilligkåren och ett lag jonsbergsbor. Studenterna segrade med 42 poäng mot Jonsbergs 41.

Måndagen den 18 juni gästades Jonsberg av Husby-Oppunda kyrkliga syförening. Systerkedjan bjöd sina gäster på en utfärd med en större fiskebåt i havsbandet samt på kaffe i missionshuset. Jonsbergs kyrkliga sykrets bjöd sist på te med smörgås i Hemgården.

9 sönd. e. Tref., den 22 juli, hölls konfirmation med årets sommarkonfirmander i kyrkan.

Lördagen den 18 augusti höll kyrkliga sykretsen sin försäljning i Hemgården. Auktionen inbringade cirka 3.000 kronor.

Mikaelidagen firades söndagen den 30 september som barn- och familjegudstjänst. Samtliga söndagsskolor och

KONFIRMANDER 1951

Vintergruppen.

Lars Andersson	Ingegärd Johansson	Ingegärd Karlsson	Gunborg Skärlund
Gull-Maj Carlsson	Karl Erik Johansson	Maj-Lis Karlsson	Kerstin Skärlund
Ånger Hansson	Ulla Johansson	Göran Lundell	Per Swahn
Simon Hemmingsson	Gunnel Jonsson	Johan Nyberg	Vivi Thollander

Sommargruppen.

Berit Fredman
Margareta Hellström
Ingrid Söderholm
Sonja Persson
Lilian Berg

folkskoleklasser var inbjudna. Efter gudstjänsten i kyrkan fick barnen choklad i Hemgården och för de vuxna fanns kaffe.

Vid höstens församlingsaftnar medverkade bl. a. landstingsman Erik Glimnér, som i Hagerstorps skola berättade om »Mitt första landsting».

Alla helgons dag firades som brukligt med en kort

andakt ute på kyrkogården före högmässan, då även kyrkokören under kantor Kronbergs ledning medverkade.

1951 års 6 novemberfirande av Gustav Adolfsminnet gick i traditionell stil med högtidstal av kyrkoherde Lindmark, Ö. Stenby, musik av Frälsningsarméns 1 kårs hornmusikkår i Norrköping under ledning av Sven Benzein, fackeltåg, fanborg av lottor, hemvärn och scouter, solosång av fru Signe Nilsson.

Den första församlingsaftonen i Hemgården

Fru Gunda Wilbelmsson

Den 10 okt. 1951 var församlingsafton för första gången anordnad i Hemgården. Man kände sig genast välkommen i den ljusa, vackra lokalen, som var fullsatt.

Först sjöngs en psalm, sedan läste kyrkoherden en bibeltext samt berättade om den helige Franciscus. Efter ännu en psalm serverades kaffe, vilket livligt uppskattades. Efter kaffet visades film, dels av konfirmander, dels av en simuppväsning vid Broxvik. En mycket vacker film från Norrland visades också. Efteråt sjöngs den vackra psalmen »Bred dina vida vingar» samt lästes en bön.

Församlingsaftnarna uppskattas särskilt mycket av ungdomen, vilket de visar genom att alltid uppföra sig tyst och städat.

En av deltagarna

Döpta i Jonsbergs kyrka 1951

Per Gunnar Ingemar Pettersson
Bror Krister Lennart Skogstad
Yvonne Christin Olihn
Elenor Nanna Cecilia Johansson
Lars Ingemar Borneland
Karl Ingvar Roland Ingvarsson
Sven Johan Roger Asplund

Vigda i Jonsbergs kyrka 1951

Per Henning Andersson och Ingrid Teresia Hagström
Karl Erland Asplund och Britta Margareta Johansson
Gösta Nils Magnus Jonsson och Gerda Maria Ottosson
Torsten Percival Wahlberg och Margareta Lindqvist

*Låt dem, Herre, i din fruktan Glädjens dag tillmötes gå,
Tåligt böjas för din tuktan, När du lägger korset på,
För varandra som du bjöd, Vara allt i lust och nöd,
Vara ett i liv och död.*

Sv. ps. 233: 4.

Döda 1950—1951

Lisa Emilia Gustavsson, f. Johansson
Irja Hellin Johansson, f. Manninen
Karl Johan Karlsson, Brytsebo
Johanna Paulina Hagman, f. Persdotter, Källtorp, Björksätter
Gustav Ferdinand Gustavsson, Ålderdomshemmet
Amanda Fredrika Andersson, Ålderdomshemmet
Johan Mauritz Carlborg, Ålderdomshemmet
Gustav Verner Larsson, Lugnet, Isnäs
Jon Alfred Jonsson, Glovshult
Gunhild Elisabet Karlsson, f. Johanson, Hästö
Elin Maria Israelsson, f. Milde, Kålebo
Amanda Maria Eriksson, f. Andersson, Dröstorp

*Jag räds ej dödens mörka hus: jag där ej dröjer
Ty mig till härlighetens hus Jesus höjer*

Jesus, Jesus är mitt liv och döden är min vinning

Sv ps. 561: 4.

Insamling i Jonsberg

Under våren gjordes en insamling i Jonsberg för Vadstena klostrets restaurering, där ett kyrkligt gästhem med folkhögskola kommer att inrymmas. Genom inkomst från församlingsaftnar socknen runt insamlades cirka 600 kr., som Kristi himmelfärdsdag överlämnades till biskop Ysander vid högmässan i Linköpings domkyrka av ombudet för Jonsbergs församling, kyrkovård Elis Svensson.

90-åring

Fru Fina Hellgren

Den äldsta i församlingen är *Fina Hellgren*, som fyllde 90 år den 11 juli. Hon är pensionär på Jonsbergs ålderdomshem, vid god hälsa, vistas uppe och tar glad och frytlig emot besök.

Biskopsbesök i vår skola

En lördagsförmiddag i april fick vi i Arkösunds skola ett sällsynt och fint besök, nämligen biskopen av Tranquebar. Tranquebar betyder »böljesång» och är beläget i södra Indien. Biskopen var svensk, hans namn var Sandegren. Minuterna innan han tillsammans med kyrkoherde Odelborn trädde in i skolsalen var vi fyllda av spänning och undran. Hur såg han ut? Hur var han klädd? In trädde en äldre man, som var klädd i en vanlig svart kostym. Om halsen och på bröstet hade han en lilafärgad s. k. stock och så förstås biskopskorset. Biskopen uttryckte sin glädje över att få träffa oss och inbjöd oss sedan att hälsa på honom i Indien. Om vi kom, så skulle han möta oss vid stationen med tre elefanter. Man kan stiga upp på en elefant på tre sätt, berättade biskopen. Om man klappar elefanten på snabeln, så blir man med hjälp av den upplyft på elefantens nacke. Stryker man elefanten på ena frambenet, så kröker han detta, och så kan man genom att gripa tag i elefantens ena öra klättra upp på hans rygg. Ett tredje sätt är att resa en stege mot elefanten och på så sätt ta sig upp, och det är förstås det bekvämaste. Elefantens favoriträtter är sockerrör, kokosnötter och elefantgräs. När elefanten skall äta en kokosnöt, tar han den mellan frambenen och gnider bort blasthöljet. Sedan stoppar han in den i munnen och knäcker den samt dricker ur mjölken. Biskopen berättade vidare om hur man fångar vilda elefanter och tämjer dem. Elefantjägarna gräver en djup grop på en öppen plats i närheten av urskogen. Över den två meter djupa gropen lägges bambu och rotting samt ovanpå detta ett fotsdjupt lager lös jord. I jorden sår man sedan elefantgräs. Efter en tid har det späda elefantgräset kommit upp, och nu syns inget misstänkt. Får en elefant syn på det späda, saftiga gräset, skyndar han fram och börjar kalasa, utan tanke på, att det kan vara en fälla. I vanliga fall känner sig elefanten noga för med fötterna,

men när något så underbart som elefantgräs bjudes, då glömmer han all försiktighet, och följderna blir, att elefanten faller i gropen. När elefantjägarna ser detta, tar de med sig två tama elefanter och ställer på var sin sida om den vilda elefanten sedan man tagit upp honom ur gropen. Nu får den vilda elefanten ett rejält kok strykt av de bägge tama elefanterna, vilka utdelar kraftiga slag med sina snablar. Den vilda elefanten föres mellan sina plågoandar till en inhägnad, en s. k. kedda, som lagom rymmer honom. När den vilda elefanten lugnat sig lite, börjar man tämja honom. Hans blivande förare, eller mahouten, som han kallas, har ett sockerrör i ena handen. Detta räcker han elefanten under det han säger: »Böj dig ner!» När elefanten så försöker ta sockerröret, sänker mannen det undan för undan, under det han upprepar orden. Till slut måste elefanten ställa sig på knä och sträcka ut snabeln under den nedersta stocken i inhägnaden för att få sockerröret. Detta upprepas tills elefanten böjer sig ner så fort den hör befallningen. Efter tre månader är elefanten så tam, att han kan börja göra nytta.

Biskopen berättade sedan en spännande elefanhistoria. Den handlade om en pojke från en elefantjägareby, som gick i missionsskolan. De flesta barnen hade så långt till sitt hem, att de måste bo i skolan. Den här pojken kunde emellertid inte passa tiderna, med påföljd att han fick straff. En natt rymde pojken hem till sin by. Föräldrarna blev ledsna, men vad hjälpte det, ty i Indien får föräldrarna lyda barnen. Pojken började sällskapa med en rå och grym elefantjägare där i byn. En dag begav de sig ut för att leta efter vildhonung. Efter en stund kom de till en tjärn, som låg i en glänta i djungeln. Vid tjärnen växte ett ensamt, bladfattigt träd. När mannen och pojken stod och tittade uppåt trädet efter honung, kom en liten elefantunge fram ur djungeln för att dricka i

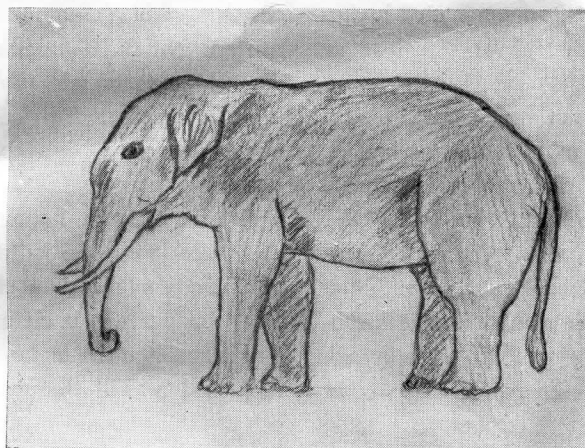
tjärnen. Den elake mannen högg då till den lille elefantungen över snabeln med sin långa kniv. Snabeln är det ömtåligaste på elefanten, och därför förstår man elefantungen, när denne började trumpeta av smärta. Detta hörde föräldrarna, och de kom rusande ut ur djungeln fram mot tjärnen. Pojken hann rädda sig in i djungeln och upp i ett lummigt träd. Mannen däremot hittade i hastigheten inget bättre träd än det som stod vid tjärnen. Men bladkronan var så gles, att elefanterna genast fick syn på honom. De gick nu fram till tjärnen och fyllde sina snablar med vatten. Detta sprutade de runt trädet på marken. Så höll de på med att ömsom skrapa och ömsom spola bort jorden från rötterna. Sedan sparkade de av rötterna, knuffade omkull trädet och trampade ihjäl mannen. Under tiden hade pojken suttit tyst och stilla i sitt lummiga träd, för att elefanterna inte skulle få syn på honom. Han hade sett, vilket fruktansvärt öde hans kamrat gått till mötes, och han förstod, att det samma skulle drabba honom, om elefanterna upptäckte hans gömställe. Pojken var så rädd, att han skakade, och så började han be till Gud. Han lovade, att om

han slapp ifrån detta äventyr med livet i behåll, så skulle han gå tillbaka till skolan, bli en kristen och låta döpa sig. När han sedan blev äldre, skulle han göra allt, för att också hans föräldrar och alla de andra innevånarna skulle bli kristna. Om en stund försvann elefanterna in i djungeln, så att pojken kunde bege sig hem. Han höll det löfte han hade gett Gud, och alla i den byn blev så småningom kristna.

Biskopen avslutade lektionen med att lära oss ett ordspråk, som han själv lärt sig av hedningarna nere i Indien. Nu förhåller det sig så, att de tama elefanterna alltid får bära med sig en järnkedja, som man binder dem med om kvällarna. Just detta ligger till grund för detta tänkvärda, hedniska ordspråk: »Liksom elefanten överallt bär med sig den kedja, som binder honom, så bär människan överallt med sig den synd, som binder henne».

Glada och tacksamma för allt trevligt och intressant vi fått höra, tog vi farväl av biskopen av Tranquebar.

Karl-Erik Johansson

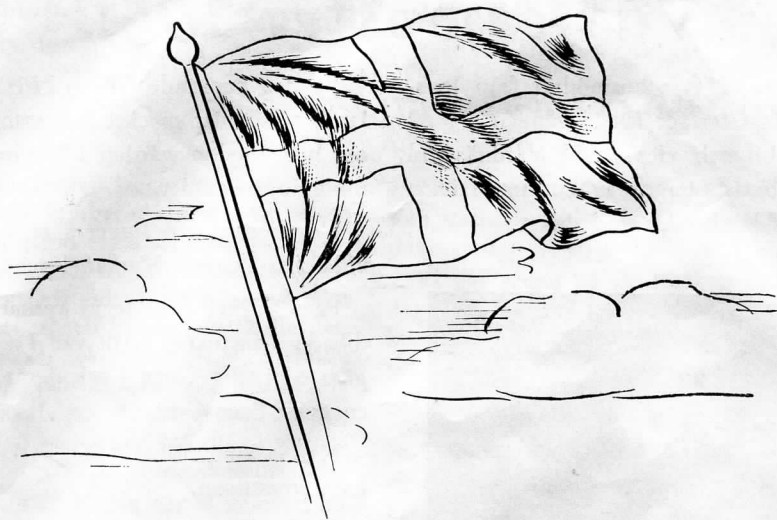
NÄR VI LAGADE KUNGLIG LUNCH

Sedan år 1945 finns i Jonsberg en scoutkår, ansluten till Sv scoutförbund. Det är en ytterst blygsam liten kår, både i numerär och verksamhet, men har ett 20-tal pojkar i åldern 11—15 år anslutna, som flitigt deltagar i våra avd.-möten, som hålles var fjortonde dag vid Knoppsätter. Det är en stuga i skogen, som välvilligt upplåtits för oss av ägarna till Jonsbergs gård. Där har vi inrett stugan trivsamt, i vårt tycke. Vi har, som en instruktör sade, tagit skogen med oss in. Kanske någon frågar vad vill scouting lära pojkarna och vad har ni för er? På detta vill jag svara att vårt valspråk »Alltid redo»

är något som knappast någon kan uppfylla, men vi försöker att genom kamratskap och umgänge med naturen få dem att bli lyckliga pojkar och sunda män.

Förutom avd.-möten brukar vi varje sommar ha läger samt en del hajker, som vi ser, just inga stora saker, men förra hösten kom ett brev, som helt kort förklarade, att scoutchefen, Lennart Bernadotte, skulle besöka oss den 17 dec. Och ej nog med detta, han beställde lunch, som skulle vara lagad av oss själva i stugan. Stor blev uppståndelsen, men hur vi klarade den biffen får patrullen Älgens loggbok berätta.

Krc

Scoutchefsbesök den 17 december 1950

Den store scoutchefen Lennart Bernadotte kommer på besök i vår stuga. Han har i sällskap Åke Claesson och Norrköpings krc Nils Lundgren. Mellan kl. 10 och 11 skall de komma. Det är spänning bland grabbarna. De plockar i ordning överallt, gör snyggt och glömmar inte heller att sätta piff på humöret med bland annat repetition av några sånger under ledning av Arne, vilken också måste se till att maten blir bra, som kocken Bernt styr med. Ty »Lennart» med sällskap skall bjudas på lunch och Bengt-Olov ser till att disciplinen är fullständig genom en sista mönstring. Klockan har nu blivit över 10, och Nilsson, som skall ta emot gästerna vid stora landsvägen och lotsa dem till Knoppsätter, har gett sig av. Nu kommer de i skogsbrynet. Vi ställer upp oss vid flaggstången. När de kommer fram, hälsar de på oss och pratar lite, varpå vi bjuder in dem i stugan. När de gått in, låter det som ett sus bland grabbarna. »Jaså, var han inte värr», ty »Lennart» var ingen stel herre, utan en klämmig och bussig scout. Vi går nu in och samlas i våra patrullhörn. Under tiden hälsar krc dem välkomna, varefter de placerar sig kring bordet, som vi har dukat festligt med allehanda läckerheter. Vi grabbar får servera oss själva från köket och borda oss i patrullhörnen. Efter lunchen samlas vi patrullvis och läser ett brev pl

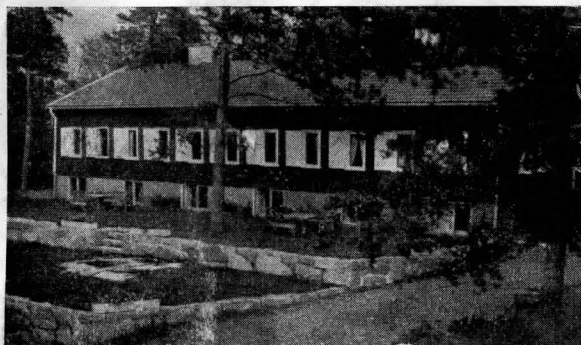
fått från ac. I brevet är order att vi skall förflytta oss i viss riktning till skogen och uppföra vindskydd m. m., som behövs för en övernattning i skogen. Vi tar med oss de grejor, som behövs, och vår patrullflagga, varpå vi beger oss till skogs och letar reda på ett bra ställe för övernattning i vindskydd. Vi bygger våra vindskydd och letar reda på torr ved, för det har regnat förut och är disigt i luften. Eldstaden bygges av stenar, och så gör vi upp led med kvistar, men måste ta till björknäver och orderbrevet innan vi får fyr.

Under tiden går våra gäster omkring och inspekterar våra läger. Eftersom gästerna har ont om tid, får vi nu samlas i stugan igen. Där sjunger vi några sånger och »Lennart» berättar ett äventyr han varit med om. Vi lagar också att vi får deras autografer på patrullflaggorna och i gästboken, som består av ett fint skinn. Gästerna passade också på att döpa den nya bro, som vi gjort och fått färdig till i dag. Bron döptes till Basbron efter »Långe basen», som Lennart kallas för. Klockan är nu ett, så gästerna måste bryta upp och bege sig till Norrköpings-scouterna, som de skall besöka. De tackar därför och tycker de haft roligt och beger sig i väg. Varpå vi grabbar sätter i gång och äter en gång till. Så beger vi oss glada och belåtna hem.

Vår semester 1950

Den 6 nov 1950 reste vi, fyra husmödrar från Jonsberg, till Vårdnäs på semester för första gången.

Vid Brokind mötte bil och vi var vid Vårdnäs vid sextiden. Vi blev hjärtligt mottagna av husmor, fröken Karin Nilsson, och middagsbordet stod dukat.

Exteriör av Vårdnäsgården

Varje morgon och kväll höll fröken Nilsson andaktsstund. Hon läste ur bibeln och vi sjöng några psalmer och efteråt läste vi alla högt Herrens bön.

På tisdagen var Jonsbergs kyrkliga sällskap samlad i Fyrskeda. Vi sände ett telegram dit och fick en hälsning tillbaka. Vi blev glada att vi inte var bortglömda.

Den 9 nov. satt vi och hörde vår konungs begravning i radio. Vi kände sorg vi också efter vår konung. Det var en dyster dag.

En dag berättade fröken Nilsson om en resa i Tyskland, vilket var mycket intressant. Hon berättade också om hur ungdomsgården i Vårdnäs kommit till och om invigningen av den.

Ungdomsgården ligger i en vacker tallbacke alldeles vid Stora Rengen. Kyrkan ligger inte långt ifrån.

På söndagen besökte vi kyrkan, där kyrkoherden predikade över texten »Allt vad I viljen människorna skola göra eder, det gören I ock dem». Efter predikan döptes en gosse Sven-Gustaf

När vi kom tillbaka från kyrkan stod kaffebordet dukat i storstugan.

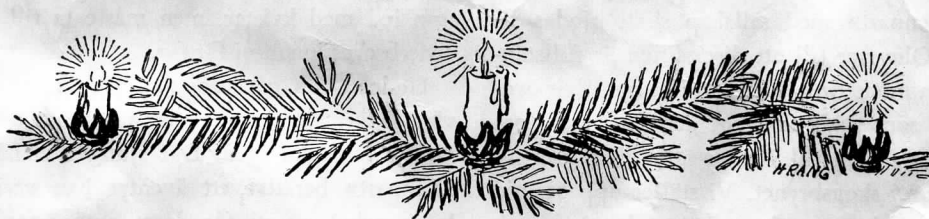
En dag besökte vi ålderdomshemmet. Där var 17 stycken pensionärer; den yngsta 72 år.

På onsdagskvällen sände prostinnan Hammers till oss en kartong wienerbröd samt en tårta. Prostinnan hade ej tillfälle att själv komma och hälsa på.

Torsdagen den 16 reste vi hem. Vi tackade fröken Nilsson och fröken Ann Johansson för en trevlig semester och de hälsade oss välkomna åter. Man kan säga att de gav sig tid att vara vänliga mot alla som de hade omkring sig.

Fröken Nilsson har nu varit här i Jonsberg och hälsat på oss. Hon var inne i vår kyrka också och hon tyckte den verkliga var värd att se och beundra.

En av husmödrarna

VÅR JULFEST

En söndag efter jul hade söndagsskolan sin julfest. Konfirmanderna var också inbjudna. Vi skulle ha vår fest i Hagerstorps skola. När vi kom dit, fick vi gå in i stora skolsalen, där julgranen stod grant smyckad. Där var mycket folk, både stora och små. Först sjöng vi en psalm. Sedan läste Maja evangeliet. Därefter höll kyrkoherden ett kort förhör med söndagsskolbarnen. När tant Odelborn läst två legender gick farbror kyrkoherden och frågade om kaffet var färdigt. Men det var det inte. Därför fick söndagsskolans barn gå fram och sjunga några sånger. Därefter serverades kaffet. Sedan var det

turen att dansa kring julgranen, som både stora och små deltog i. När vi hade dansat så vi var trötta, steg farbror Pettersson i Broxvik fram och berättade om sin skoltid i Jonsberg. När han hade slutat, knackade det hårt på dörren, och in steg jultomten, som många hade väntat på. Alla barnen fick var sin påse. När jultomten hade gått, visade farbror kyrkoherden film. Till sist blev det en kort aftonbön. När vi skulle gå hem, skildes alla glada åt, efter en trevlig fest.

*Guðrun Andersson, 11 år,
Jägerstorp.*

JONSBERGSRAPSODI . . .

Om stenar kunde tala . . .

Framför trappan till min bostad ligger en stenhäll, så nött av många steg, att det klingar då man hårt sätter sin fot därpå. Den har ej alltid legat där. Jag har själv fört den dit. Den låg en gång framför ingångsdörren till en av socknens äldsta stugor vid gården Rösätter, som ödelades år 1918. Om den stenen kunde tala skulle den berätta om seklers glädje och seklers sorger, den skulle tala om odlarmöda och om skördeglädje, den skulle tala om unga makars framtida hopp, då de första gången steg därpå till sitt hem, den kunde tala om tunga sorgers steg, då någon fördes bort för att aldrig komma åter.

Det har berättats för mig att stugan var så gammal att den skonades vid ryssarnas härjningar vid våra kuster under 1700-talet. Nu i dag är det blott stenhögar och några knotiga, vildvuxna fruktträd kvar på backen där

Befallningsman John Pettersson

gården en gång låg, gården med de många små låga husen, som talade om att de byggts allteftersom jorden odlades och gav större skördar. Det fanns 14 hus vid gården. Detta är blott en plats, där stenar talar sitt tysta språk. Det finns så många sådana platser, då man vandrar i skog och mark, som snart skall vara glömda och kommande slakten skall undra vad här varit.

Kom, följ mig. Vi skall göra en rundvandring i nordvästra delen av socknen. Men resan blir lång, ty avståndet är stora och vägarna är dåliga, så vi går till fots. Men då vi beträder en ödetomt, kom då ihåg Alex-Slottes ord: »Bøj dit huvud! Träd försiktigt! Helig är platsen där fädernas hägnande andar bo».

Vi börjar vandringen vid Riddartorps skola. Strax öster därom låg en gång gården Ribbestorp, som väl försvann då Broxviks sätesgård byggdes. Gå vi sedan i nordostlig riktning över fälten upp mot skogen kommer vi till en solbacke med södersluttning. Där låg gården Ransäter, som nog delade den förres öde. Vi fortsätter genom skogen över odlade fält till en ny södersluttning, och där är den tredje av de gamla gårdarna, det är Hakonbäck. Där invid låg den gamla sågen och kvarnen vid bäckens sista fall ut i Bråviken. Och så är vi vid

gamla fiskarbostället, nu ett sådant där gammalt ödetorp som stadsbor tycker är så romantiskt att få bebo under sommaren.

Vi går sedan på de stora strandängarna, där i forna dagar arrendebönderna hade sina slätterhumpar, och kommer till torpet Udden, vars hus en gång i tiden skänktes till en Lönman av ägaren till Broxvik. Där finner vi det gamla vårdträdet, en stor lönn, samt några fruktträd och bärbuskar. Mot söder upp över bergen går en knappast synlig gångstig, och då vi åter kommer fram ur skogens skymning uppe på berget, finner vi några gamla humlerankor på resterna av en gammal gårdesgård, som minner om gammal bebyggelse. Några steg nerför backen och en gammal trappsten och en tegelstenshög. Det är torpet Skarpåker. Rikta sedan dina steg mot väster och du kommer till torpet Sjöängen, som en gång låg där så vackert mot solen med fruktträden som bakgrund. Fortsätt västerut och snart är vi vid grunden av det sista torpet, Spjutsund, och på andra sidan täppan, grunden av det gamla torpet med samma namn. Och nu är vi framme vid Långdalen, som en gång i tiden var skola i Jonsberg, men nu är i privat ägo. Vi är nu vid sockengränsen och vänder oss mot öster och passerar snart stenarna efter det lilla torpet Grönberga. Några steg till, och vi ser resterna av torpet Gröndal.

Vi är nu ute på något banade vägar och snart skymtar stora hus för vår syn, men så dystert, det är ödegården Rocklösa. Vi skyndar vidare, och snart är vi framme vid kullen, där gården Rösätter låg, riktar blicken mot öster, och där, på andra sidan fältet, en stor, under sommar dagar mycket vacker ek, i vars skugga Ängtorpet låg. Vi går nu åter mot väster bort över skogen, och där inne i en glänta av den stora allmänningsskogen låg en gång de båda torpen Sandsskogen och Viktorpet. Vi är nu åter vid sockengränsen och vänder en annan väg mot öster, och är snart vid torpet Sverkelsbo. Men vad har hänt? Här möttes man förr av barn och glada skratt, men nu så tyst och tomt som en övergiven fågelholk. Och så är vi vid gården Hälltorp. Jag tänker åter på några ord ur sången, slumrande toner: »... mossbeväxt är trappan och ogräsen gro. Innanför rutornas gröngamla stängsel minnena de sova i ljudlös ro...». Stanna, gå ej vidare, se mot Skallegårde. I en ekbacke där invid låg torpet Ekenberg, ej uppbyggt sedan det härjats av eld.

Ena stunden i Jonsberg, den andra i Häradsхамmar. Vi är framme vid en samling små stugor vid en beteslätt i allmänningen, men det är två som står öde och snart dömda att försvinna, det gamla sockenskomakarbostället Ramborgstorp och Talltorpet. Backen upp och backen ned och till höger — är det vår, blommor där hägg och syrén — där låg den åttkantiga stugan Liljestad. Följ skogen efter, och snart är vi framme vid Knutgårdshagen, också blott det en stenhög. Genom skogen ut till vägen till Arkösund uppe på kullen vid avvägen till Glofshult låg torpet Nygårde. Fortsätt vägen fram tills du skymtar Mönnerumsflyn i en dalsänka. Följ vä-

gen som går där fram och du kommer till den gamla gården Mönsebo, som låg på en höjd invid järnvägen, men övergavs av den sista bonden år 1912. Gården var då sammanslagen med Jägerstorp sedan några år

Vi fortsätter orienteringen fram över marker tillhöriga Djäknetorp och Jonsberg och kommer till grunderna av Fnasksätter och Långsätter och förbi Solbacken allt öde och tomt. Framkomna till Kolstorpstorp, eller i dagligt tal kallat Klockartorp, stannar vi en liten stund. Det är nu sädesmagasin till Kolstorp, men får man tro gamla sockenprotokoll, så byggdes stugan så många varv hög med stuga och kammare samt vind och vindskammare åt socknens klockare. Ej långt till Grönviken, ett gammalt torp, men nu en sådan där sommaridyll för stadsbor. Vi går gamla gångstigar fram över gården och hagar, men du måste känna vägen väl, om du skall hitta fram, ty stigen är nästan utplånad.

Vi är nu åter vid utgångspunkten för vår färd. Mycket har du sett. Har du något lärt, var ej färden utan värde.

Nu till sist riktar vi blicken spanande över fälten mot söder, och där vid skogsranden står de gamla askarna som vakt över stenhögarna, som en gång var grunden till Skogsberga. Då vi nu står här efter den långa vandringen, då vi sett så mycket som grusats och så mycket av odling som gått åter till naturen, frågar vi oss. Var är de som här byggt och odlat? Borta, men stenar talar sitt tysta språk till oss, då vi går fram. Hit förde bonden och torparen sin unga brud, här fostrades unga släkten till arbete och framtida död, här kämpades den sista kampen då sista arbetsdagen var till ända. Men vi må tänka som Justus Elgeskog säger i sin dikt Fäderna. »Tung var odlingens möda, hård var arbetets tid, hell er, I fäder döda, hell eder tysta strid».

J—n

En Jonsbergsbos levnadsöden

Undertecknad är född i Jonsbergs församling den 22 januari 1879 vid det då stora godset Gottenvik, som på den tiden ägdes av major von Kohn, där far var anställd i 10 år som ladugårdsarbetare med en årslön av 80 kronor samt stat, vilket skulle räcka att fördela på 11 personer, således far och mor samt 9 barn. Bland dessa var jag den sjätte i skaran och född i det s. k. Rigbacken, vilket troligen ej var det rätta namnet, vilket jag tror att kyrkoherden kan upplysa om. Men, som sagt, där i ett litet rum i västra hörnet av byggnaden är jag född och vistades där till mitt sjätte levnadsår, då mina föräldrar flyttade till Öbnebo, det nuvarande Isnäs. Där bodde vi i två år och där började jag gå i skolan, som var förlagd vid Gottenvik, en rätt så lång väg för en 7-åring. Då det på den tiden ej var så noga med underhåll av vägarna utan man på vintern många gånger fick gå i snö som var rätt djup, så var det ej gott att komma fram i tid. Skolan började klockan 8, och var man ej framme då, så blev det straff utav Läraren var rätt sträng, ja, många gånger grym, ty då man gått den långa vägen i mycket snö och blivit våt och sedan ej få byta — särskilt fötterna var våta — och så få straff genom att få sitta inne på rasterna och i många fall få stanna kvar efter sedan de andra gått hem, var enligt min åsikt mycket grymt. Då blev det alldeles mörkt tills jag skulle gå hem, och jag var mycket rädd i mörkret.

Tiden gick, och sedan flyttade vi till Kvillinge församling och där gick jag i skolan hela min skoltid, först

för en mycket snäll lärarinna, sedan för en lärare som hette Kleist, till hösten 1892, då jag började läsningen för kyrkoherden, som hette Nygren. Ja, sedan var det att, då läsningen var slut, ge mig ut för att själv försörja mig, och tjänade då hos både bra och stygga bönder för mat och en lön, som ej ens räckte till kläder, utan man fick gå rätt simpelt klädd. Jag minns t. ex. strumporna. Dem fick man nöta på alla håll tills det ej fanns något kvar av dem, och de andra kläderna var bedrövliga. Men tiden gick, och när jag kom upp i 17-årsåldern tog jag värvning vid Kungl. Göta livreg. i Stockholm, där jag var från hösten 1897 till hösten 1900. Det var den bästa tid jag upplevat under hela min ungdom, och om dessa rader av en händelse skulle komma till major de Geers kännedom, får jag framföra mitt hjärtliga tack för att han lärde mig vad man kan kalla folkvett. Ja, sedan man då var uttjänt, så var det att börja i lantarbetarnas skara igen, och 1904 gifte jag mig och blev, som vi då kallade, statare på skilda gårdar i Östergötland tills 1947, då jag blev änkeman, vilket var ett hårt slag. Men Gud har varit mig huld, och nu vistas jag hos en kär son och sonhustru, vilka omhuldar mig med stor omsorg. Och nu, efter 62 års bortovaro, har jag återkommit till min kära födelseförsamling Jonsberg, där jag trivs och önskar att få vara tills Gud behagar hemkalla mig till sig.

Möddebo, Jonsberg den 14 okt. 1951.

Ernst Hjalmar Johansson
Pensionär

Series Pastorum et Comministratorum in Häradshammar—Jonsberg

(Förteckning på kyrkoherdar och komministrar i Häradshammar och Jonsberg)

KYRKOHERDAR

1. Dominus **Johannes Ragvaldi** omtalas såsom curatus i ett avlatsbrev, daterat 20 april 1488.
2. Dominus **Olaus Bartholli**, 1495 i Täby, 1510 i Konung-sund, curatus här 1525, död 1540.
3. Dominus **Johannes Magni**. Om honom finnes i någon gammal kyrkobok antecknat, fast boken nu förkommit: »anno 1543 paschae suscepi clavum sacrarii apud eccle-siam Haeradshammar Dominus Bartholli antecessonimeo». Påsken anno 1543 erhöll jag ämbetet hos Häradshammars församling efter min företrädare Domino Bartholli.
4. Dominus **Laurentius Laurentii Banck**, född i Norrkö-ping 1528, student i Uppsalä 1551, sm rector scholae i Norrköping. Förste lutherske pastor här 1561, död 1608.
5. Magister **Laurentius Laurenti Laurinus**, senior, före-trädarens måg. Rector scholae i Söderköping 1603. Kyrko-herde här 1609. Blev sedermera blind och döv Död den 29 november 1655. Var riksdagsman 1634. Har komponerat nr 285 i gamla (486 i nya) svenska psalmboken samt ver-terat nr 290 (n. ps. 596)
6. Magister **Laurentius Magni Ristelius**. Lektor i Linkö-ping 1642, pastor i Rystad 1643, riksdagsman 1647 kyrko-herde här 1657 död i januari 1667
7. Dominus **Botvid Israel Wangelius**. »Först huspräst på Allonö i Stenby, tog företrädarens dotter och blev av den orsaken pastor här 1668.» Död 4 januari 1679.
8. Magister **Daniel Danielis**, »lector Nycopensis 1661, hovpredikant för fursten Adolf Johan Casimir på Stege-borg, sedan kyrkoherde i Skällvik, tog Wagnelli änka, varigenom han blev pastor i Häradshammar 1680». Död 25 februari 1684.
9. Dominus **Anders Nicolai Arrhenius**. Förut kommi-nister i Nyköping sedan 1676, pastor här 1685. Död 9 mars 1689.
10. Magister **Carl Wirin**, förut conrector scholae Lin-copensis 1686. Född i Vireda 1655, student i Uppsala 1676. Pastor här 1690 till sin död i oktober 1699.
11. Dominus **Johannes Gistadius**. Förut komminister i Maria församling i Stockholm. Pastor här 1701. Död i augusti 1706.
12. Dominus **Haqvinus Petri Kylander**, född 1675. Pastor vid Östgöta kavalleri. Pastor här 1708. Död 4 april 1719, begravnen 6 juni anno actatis 44.
13. Magister **Petrus Wettersten**, Stockholmiensis. Stu-dent i Uppsala 1706, tog företrädarens änka och blev pas-tor här 1719. Hade drottning Ulrika Eleonoras fullmakt hit, innan han blev prästvigd, blev ock prost. Riksdagsman 1738. Död 28 maj 1742.

14. Dominus **Johan Palmaerus**. Född 1698 uti Åberga, blev student i Uppsala 1718, sedan pastor extra ordinarius vid kongl. liv corpsen i 11 år. Pastor i Klockrike 1732, fick transport till Häradshammar och Jonsberg 1744. Prost honorarius. Död 30 maj 1766.

15. Dominus **Olov Langrelius**, född 1716 2/9, student i Uppsala 1736, prästvigd 1742, pastor här 1769. Död 10 november 1782.

16. Dominus **Andreas Georg Dahlin**. Född i svenska Pommern 1754, student 1773, prästvigd 1775, hovpredi-kant hos hertig Carl av Södermanland 1779. Pastor här 1784. Död 1826.

17. **Christian Stenhammar**. Född i Ö. Ed 1783. Student i Uppsala 1801, promoverad 1809, prästvigd 1813, kyrko-herde i Törnevalle 1817, här 1830.

KOMMINISTRAR

1. Dominus **Johannes Laurentii Banck**, son till kyrko-herden. Blev komminister 1600, flyttade till Vårdsberg 1602, till Furingstad 1606. Död därstädes 1626.
2. Dominus **Arvidus Jonae** 1603—1622.
3. Dominus **Georgius Laurentii**, död 1629.
4. Dominus **Philippus Bononius** från Furingstad 1630—35. Em. pastor i Locknevi. Om denne Philippus finnas många relationer. Åren 1635—1675 funnos i pastoratet tvenne komministrar, den ene boende i sockenstugan, den andre i klockargården.
5. Dominus **Botvidus Magni**, förste komminister 1636 till sin död 20 mars 1651.
6. Dominus **Laurentius Andreae** 1636 till sin död i Atorpet 16/3 1651.
7. Dominus **Jonas Nicolaus Mollilenus** »Botvid succes-sor» 1652—1654, då han flyttade till Skällvik.
8. Dominus **Andreas Laurentii**, »Laurentii successor» 1652 till sin död 1657
9. Dominus **Haqvinus Petri Rosenius**, »Andreae succes-sor et muneris et matrimonii, tunc primarius comminister 1654. Död 9 maj 1678.
10. Dominus **Olaus Petri Landelius**. Rosenii kollega 1657—1680, sedan komminister i Östra Ny och Rönö.
11. Dominus **Nicolaus Nicolai Aschanius**, Rosenii succes-sor et loci et matrimonii, fick båda församlingarna 1680. Em. pastor Styrestad 1695.
12. Dominus **Johan Fagrelus**, student i Uppsala 1681, komminister här 1695. Den förste komministern som bod-de å bostället Djurstorp, dit han flyttat 1699. Död 1703.

13. Dominus **Andreas Aschander**, student i Uppsala 1686, collega scholae Norrcoepiae, komminister 1704. Död 2 april 1713.

14. Dominus **Andreas Malmér**, student i Lund 1707 sm collega scholae Norrcoepiae, komminister 1715. Död 8 febr. 1720.

15. Dominus **Laurentius Benselius**, född 1683, student i Lund 1714, pastor i Kalmar 1716, komminister här 1720. Död 14 aug. 1759. I hans tid lades prästgården i aska av en väldig vådeld.

16. Magister **Aron Gustavsson**, född 1725, student i Lund 1746, prästvigd 1751, promoverad i Lund 1754, komminister här 1761. Död 24 maj 1768. I hans tid blev prästgården åter uppbyggd.

17 Dominus **Petrus Kindmark**, född 1724, student i Uppsala 1744, prästvigd 1764, företrädares successor loci 1769, matrimonii 1770. Död 1775.

18. Dominus **Benedictus Joannis Sylvenius**, född 1737 student i Uppsala 1757 prästvigd 1764, komminister här 1777 Död 21 juni 1777 genom hängning.

19. Dominus **Benedictus Westerlind**, född 1740, student i Lund 1763, prästvigd 1766, komminister här 1778.

20. Dominus Magister **Pehr Olov Westerlind**, son till föregående, student i Uppsala 1801, »förde ett kringirrande liv i Finland». Komminister här 1819, em pastor i Ukna 1838. »Har i Jonsberg predikat 1468 ggr, vigt 232 brudpar, döpt 785 barn och begravt 676 personer. Född i Jonsberg 1/2 1782. Promoverad i Greifsvald 1811. Prästvigd 17/6 1810. Komm. här 1818 (utnämnd).»

21. Dominus **Laurentius Hermannus Phalén**, född 1794, student 1813, prästvigd 1818, komminister här 1838. Kyrkoherde i Ingatorp 1849.

22. Dominus **Carolus Edvard Öhrvall**, född 1802, student 1820, prästvigd 1825, komminister här 1851. Till Ö. Stenby 1861.

Förteckning över kyrkoherdarna i Jonsbergs pastorat från och med år 1867, då Jonsberg skildes från Häradshammar och bildade självständigt pastorat.

1. **Carl Philip Linde**, född i Skällvik den 13 sept. 1816. Föräldrar: dåvarande komministern därstädes, sedermera kyrkoherden i Björsätter och Yxnerum, Magnus Linde och Susanna Maria Rundberg. Student i Uppsala 1835, prästvigd i Linköping den 21 dec. 1840 till pastorsadjunkt i Regna, i Skällvik 1845, v. pastor därstädes 1846, past.-adj. i Lommaryd 1847 i Ljung 1848, v. past. i Högby 1849, pastorsadjunkt vid Linköpings domkyrkoförsamling 1850, komminister i Skällvik och S:t Anna kapell den 13 aug. 1855, v. komm. därstädes 1856, tilltr. 1857, past. ex. den 4 aug. 1865, kyrkoherde här den 31 aug. 1866, tillträdde 1867 Kyrkoherde i Gammalkil den 4 maj 1874, tillträdde 1876.

Gift 1857 med Hedvig Carolina Charlotta Gyllenkrook, dotter till majoren RSO Johan Göran Gyllenkrook och friherrinnan Hedvig Sofia Leijonhufvud. — Barnlös.

2. **Israel Kinnander**, född i Krigsberg den 21 juni 1833. Föräldrar: dåvarande komministern därstädes, sedermera i Skeppsås och Älvestad, Paul Gerhard Kinnander och Apollonia Sofia Calén. Student i Uppsala vt. 1853, teor. teol. ex. därstädes 1859 och prakt. dito vt. 1860, prästvigd i Strängnäs den 31 jan. 1861 till v. komm. i Höreda och Melby, i Risinge 1862, komm. i Eds kapell den 24 nov s. å., v. past. i Törnevalla 1863 och i Skällvik 1864, tilltr. komm.-tjänsten 1865, past. ex. 1868, komm. i Hannäs den 26 aug. 1870, tilltr. 1871, kyrkoherde här den 18 dec. 1874, tilltr. 1876. Kontraktspast. 1888. Kyrkoherde i Häradshammar den 23 nov 1888, tilltr. den 1 maj 1901. Emeritus 1920.

Gift 1866 med Clementine Cecilia Lewin, född 1835, dotter till ryttmästaren August Henrik Lewin och Samueline Elfving. Barn: 3 söner och 3 döttrar. Hustrun död i Norrhyttan 13/11 1928.

3. **Konrad Leonaró Asproth**, född i Hestra (Växjö stift) den 5 dec. 1848. Föräldrar: dåvarande fanjunkaren, sedermera underlöjtnanten Danile Asproth och Hedvig Rosenqvist. Student i Uppsala ht. 1871, avlade teor. teol. ex. därstädes ht. 1873 och prakt. teol. ex. vt. 1874, pr. v. i Linköping den 26/6 s. å., förordnad s. d. till v. komm. i Askeryd och Bredestad, komm. i Hult och Edshult den 22/3 1875, v. past. i Adelöf den 1/5 s. å., tilltr. komm-n i Hult och Edshult 1876, v. past. i Hult och Edshult från den 18/12 1880 och från den 13/3 till den 1/5 1884, komm. i Risinge i sept. 1880, tilltr. 1884, kyrkoherde här den 5/8 1889, tilltr. 1892, död 4/4 1914.

Gift 1876 med Hilda Lovisa Katarina Ulfsax, född 1850, dotter till överstelöjtnanten RSO Johan Jakob Ulfsax och Lovisa Ljung. Barn: Anna Lovisa, f. 1877 Josef Konrad, f. 1878, Axel Hjalmar, f. 1881, Hugo Daniel, f. 1882, Hil-dur Maria, f. 1886.

4. **Johan Nordmark**, född i Östra Husby den 13/5 1856. Föräldrar: Johan Peter Johansson, torpare i Krokek, och Anna Helena Persdotter. Efter studier i Norrköping och Göteborg student i Uppsala 1883, teol. fil. ex. 1885, teor. teol. ex. 1888, prakt. teol. ex. 1889, prästv. i Visby 10/6 1889 såsom domkyrkoadj., erhöi infödingsrätt i Link. stift 1890, domkyrkoadj. i Linköping 1/5 1891, komm. i Svanhals och Kumla s. å. 31/10, v. komm. där 26/9 1892, tilltr. 1893. Död den 15 okt. 1926 i Sollentuna, Stockholms län.

Gift 1889 med Maria Emilia Pettersson, f. 1869, dotter till handlanden Johan Gustav Pettersson och Brita Jonsson. Barn: sonen Teodor, f. 1890 (järnvägstjänsteman)

5. **Emanuel Titus Lambertz**, född i Västervik den 27/2 1880. Föräldrar: Nils Johan Lambertz, handlande i Västervik, och Emma Matilda Andersdotter. Avlade mogenhets-ex. 1898 vid Högre Latinläroverket å Norrmalm i Stockholm, verkade sedan såsom privatlärare och folkskollärare, avlade teol. fil. ex. i Uppsala 31/5 1922, teol. kand. ex. 31/1 1925. Genom nådig resolution 6/3 1925 befriad från praktiska proven. Prästvigd i Linköping 23/3 s. å., past.-adj. i Jonsberg 24/3 1925, v. past. därstädes från 1 juni s. å. Kyrkoherde i Jonsberg 13/4 1927 med tilltr. 1/5 1928. Död 15 febr. 1948.

Gift 25/9 1912 med Alvida (Alva) Maria Elvira Johansson, f. 10/5 1875, dotter till sinckaremästaren Carl Johan Johansson och Maria Lind.

6. **Hjalmar Gunnar Rudolf Odelborn**, född i Vallerstad 1903. Kyrkoherde i Jonsberg 21 juli 1948. Tillträdde 1 okt. 1948.

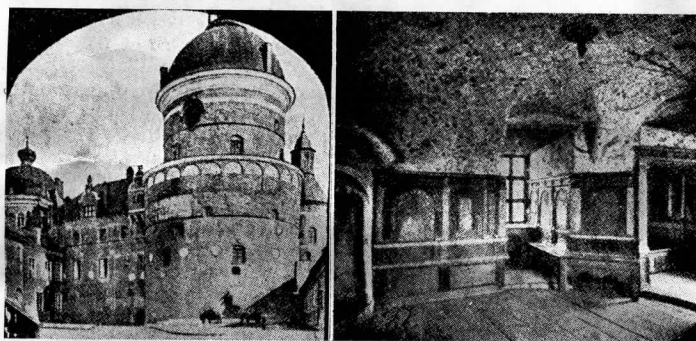
GRIPSHOLMSRESAN

Det var nog med en viss tvekan som vi tecknade oss för den långa resan, då man ej kunde vara säker på vädret så långt i förväg. Också tittade många ut tidigt måndagen den 4 juni, då bussarna gick från ändstationerna redan klockan 6. Men det var en strålande vacker morgon, och likadant var det under hela resan.

En kort andaktsstund hölls av kyrkoherde Odelborn i vår lilla vackra kyrka, och sedan bar det i väg. Det hade åtskilligt förkortat restiden, om vi kunnat färdas över Bråviken vid Färjestaden—Kvarsebo, men färjan kan ej ta några bussar. Så gick då färden på välkända vägar till Norrköping, där ett par resande togs upp. Ut genom staden, genom Åby, förbi Stenkullen och Norrviken, under järnvägen och sedan gick vägen utefter stranden av Bråviken, ett bland de vackraste partierna i Sverige.

Från Nyköping gick färden på smala, krokiga vägar, förbi Svärta och Björnlunda till Gripsholm, som fick sitt namn omkr. 1380 av Bo Jonsson Grip. Slottet ligger synnerligen vackert på sin holme, och sedan man gått över vindbryggan finner man på yttre borggården två kanoner, tagna av Pontus de la Gardie år 1581 i Ivangorod. Här satt fångna både Erik XIV och Johan III. Mest bekant är Gustaf III:s teater, som nyligen restaurerats. Två timmar tog det att bese allt: rum målningar och andra sevärdheter. Gustaf Vasas »sommarnöje» med sina 2½ meter tjocka väggar var nog bra dystert.

Klockan 2 var det lunch å Hemgården i Mariefred, och den smakade förträffligt, så att det blev inte mycken tid över att bese staden med sina 1.600 invånare. Några hann dock. Så i bussarna igen, och tillbaka samma

Gripsholms slott.

T. v. Yttre borggården. — T. h. Hertig Karls kammare.

Vid Porsgata bär det upp i skogen, den långa Oscarshällsbacken forceras, förbi Torsjön, och snart är vi framme vid Krokeks ödekyrka. Här låg även ett kloster, ty man behövde nog stärka sitt mod vid färden genom de ödsliga och farliga skogarna. Här är också gränsen till Södermanland utmärkt genom en gränssten. Förbi Stafsjö, där två kanoner vittnar om brukets forna militära betydelse. Snart kom vi ut i Kiladalen, som räckte ända till Nyköping. Halvvägs åkte vi förbi Lunda kyrka och by (station Jönåker)

I Nyköping stannade vi på Stora torget med länsresidenset å ena sidan och rådhuset å den andra. Där låg även den ena av stadens tvenne kyrkor, S:t Nicolai, som är från 1200-talet. Nu tog vi oss en kaffepaus, men något besök på Nyköpingshus blev ej av; tiden räckte ej till. Men vi vet, att Nyköping är en av landets äldsta städer med sin fasta stödjepunkt Nyköpingshus, som omtalas på 1200-talet. Senare bodde här hertig Karl (sedermera Karl IX)

väg till Björnlunda, därefter västerut utmed järnvägen till Sparreholm, där kosan styrdes söderut förbi Vibyholm, Dymmelsta och Husby gård till Husby-Oppunda kyrka. Här blev vi mottagna på det hjärtligaste, och ingen syntes förskräckt, fast vi var 75 stycken. Först fick vi bese kyrkan, varvid kyrkoherde Broberg höll föredrag om bl. a. dopfunten och Rosenhaneska gravkoret, sakristian m. m. Därefter blev vi inbjudna till ett stort kafferep i församlingshemmet, med tal av kyrkoherdarna Odelborn och Broberg. Herr John Pettersson avtackade vår reseledare, kyrkoherde Odelborn, som hade låtit oss komma till en sådan plats. Här var så ljuvligt och mildt, att vi hade svårt att slita oss därifrån.

Men vi måste hem, och då vägen över Lärnö—Lunda var synnerligen svår mellan Lunda och Stafsjö, togs färden över Katrineholm, där en passagerare avgick, och vidare till Norrköping, som fick två resenärer, och snart var vi hemma igen efter en oförglömmelig dag.

—SS—

Broxviks fideikommiss. *Ett gammalt herresäte*

Broxvik, fideikommiss, med Ransäter, Riddartorp, Rogslösa, Fettsäter, Hälltorp, Skallgärdet, Kjefstebo, Kolstorp, Mönsebo med Jägerstorp, Yxnö (numera tillhörande Lönö) Nygårdet, Rösäter, Skogsberga, Vigelsbo, Öbbebo i Jonsbergs socken samt gårdar i Häradshammar, Östra Husby, Kuddby, Östra Ny, Å och Drotthems socknar i Östergötland och Runtuna, Lid i Södermanland.

Notarie Sven Svensson

Broxvik var ursprungligen namnet på en possession i trakten av Grenna och nämnes redan år 1367 hava genom gifte kommit till en släkt som kallade sig Bjugg, sedan Ulfsparre, och ägdes 1473 av riddaren Måns Pålsson, år 1544 av ståthållaren Måns Pålsson och år 1551 av riddaren Erik Månsson.

Sedan nämnes

Kammarjunkaren Hans Eriksson Ulfsparre

år 1616 som gårdens ägare, men från honom blev den reducerad. Dock återfick han den genom donation av år 1597 samma dag som han erhöll Jonsberg i donation. Han utbytte detta Grenna-Broxvik, som då förlorade sitt namn (nu Västanå och Östanå) till greve Per Brahe, mot gårdar i Häradshammar. Av dessa gårdar samt Ribbingstorp och Håkanbäck m. fl. bildade han ett säteri, vilket då fick namnet Broxvik efter Grenna Broxvik. Godset skrevs först i Häradshammars socken, men sedan han byggt Jonsbergs kyrka år 1609, hänfördes snart godset till Jonsbergs socken.

Från år 1609 ägdes Broxvik av

Landshövding Åke Hansson Ulfsparre

(herre till Jonsberg i Jonsbergs socken och Älvgårde i Rasbo socken), friherre, riksråd, landshövding i Kronobergs och Gotlands län. Född på Grenna-Broxvik 13/4 1597 död på Jonsberg 1657

År 1657 skänkte han till Jonsbergs kyrka en vacker och egendomlig altartavla. Densamma var försedd med Ulfsparres och hans frus (Margareta Kyle) vapen, och

uppgives bestå av täljsten, marmorerad, väl förgylld och målad, föreställande Isaks offer. Överst fanns det rätta försoningsoffret, Kristus på korset. En del av denna altartavla hopsamlades av klockare Bertha Thålin och finnes nu i vapenhuset. Ävenledes skänkte han till Häradshammars kyrka ett altarskåp, som år 1799 såldes till Jonsbergs kyrka. (Detta altarskåp såldes år 1894 till Nationalmuseum och finnes nu i Statens historiska museum.)

Egendomen ägdes från 1657 av sonen

Generalmajor Hans Åkesson Ulfsparre

(herre till Broxvik i Jonsbergs socken och Sörby i Varfs socken). Född omkr. 1632, död 1688.

Från honom reducerades Broxvik år 1683, enär hans farfader, Hans Eriksson Ulfsparre, då han utbytte egendomen, givit Kronan endast donationsgods i vederlag. Han fick emellertid behålla godset på livstid.

Vid hans död år 1688 återgick Broxvik till Kronan, men hans broder

Landshövding Åke Åkesson Ulfsparre

(herre till Jonsbergs i Jonsbergs socken och Vänersnäs i Näs socken) förskaffade sig besittningsrätt till egendomen. Han ombyggde Broxvik år 1690 och bodde där en tid, men då missväxt och nödår rådde, och Broxvik såldes (reducerades åter) återvände han till Jonsberg, och Broxvik gick år 1697 ur familjen Ulfsparres ägo.

Genom köp övergick nu Broxvik till

Bruksherre Gillis de Besche

(herre till Näfvekvärn och Broxvik) Född 6/7 1624, död 16/4 1709. Han var reduktionskommissarie och hade äntligen erhållit det av honom så länge eftersträfvade Broxvik.

Efter hans död år 1709 tillföll Broxvik hans dotter, Maria, född 1657 gift med

Hofintendenten Hans Georg von Düben,

och vid Marias död år 1676 övergick Broxvik till dottern, Anna Christina von Düben, född 1676, död 1763, gift med

Kanslirådet Magnus Gabriel von Block,

född 25/7 1669, död 16/4 1722. Provinsialläkare i Östergötlands län, brunnsläkare i Medevi. Hans ryktbarhet uppstod vid bekämpande av pesten, varför han kallades »Pestdoktor». Ett epitafium uppfördes 1944 i Söderköpings statskyrka.

Hans änka, Anna Christina, överlämnade Broxvik till sin yngste son

Kammarherre Karl Jacob von Block,

född 24/8 1720, död 11/2 1802.

Till Jonsbergs kyrka skänkte han en kalk av gediget silver om 55 lod, försedd med hans namn. Även altartavtan i Häradshammars kyrka är bekostad av honom. År 1795 stiftade han Broxvik med tillhörande genom testamente till fideikommiss, och till förste innehavare till detta fideikommiss förordnade han sin systers, fru Ulrika von Block Ridderborg, sonson

Major Jacob Karl Ridderborg von Block.

I fideikommissbrevet stadgades det villkoret, att han, liksom alla efterträdare, skulle utverka tillstånd att få kalla sig von Block. Jacob Karl Ridderborg, som mottog fideikommisset år 1802 efter stiftarens död, avled ogift år 1826, och efter fardagsåret sammanträdde till lott-dragning stiftarens systers dotterson, Joh. Fredr. Rehbin-der, stiftarens broders dotterdotter, J. Ulrik Ceder-crona, och Jacob Karls broder, Isak Adolf Ridderborg. Lotten utföll på brodern. Lottsedeln finnes ännu på Broxvik inom glas och ram.

Alltså blev nu

Kapten Isak Adolf Ridderborg von Block.

född 6/2 1768, död 7/1 1842, innehavare av fideikommisset. Genom hans dotter, Beda Sofia, övergick Broxvik till hennes man,

Kammarherre Lars Adolf Fredrik von Röök von Block,
född 15/7 1807, död 1884.

Broxvik ombyggdes omkr. 1842.

Efter hans död övergick Broxvik till hans ende kvarlevande son,

Fredrik Anton Edvard von Röök von Block,
född 2/2 1837 död ogift 31/3 1887

Till följd av sjuklighet förvaltade han ej godset själv och efter fardagsårets slut övergick Broxvik till hans syster, Betsy Talena von Röök, som var gift med

Kammarherre Evert Reinhold Maurits Taube von Block,
född 2/4 1834, död 14/12 1895.

Godset övergick till andre sonen

Kammarherre Lars Otto Maurits Taube von Block,
född 3/8 1874, död 15/12 1945.

År 1911 omlades taket till mansardtak. Tornur uppsattes. Hallen ombyggdes, en monumental trappa leder upp till de övre våningarna.

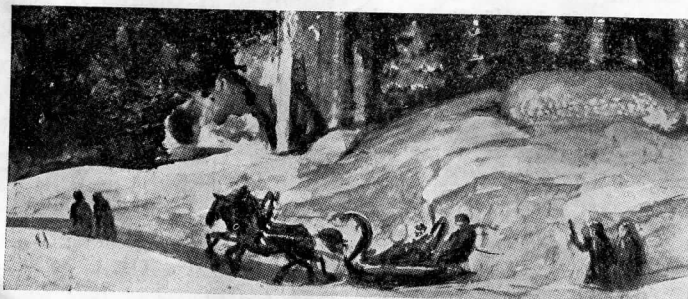
Godset innehaves nu av sonen

Broxviks Säteri

Kapten Otto Hugo Lennart Taube von Block,
född 14/2 1913.

Från Broxvik försålades gårdarna Björby Södergård och Mjärby Norrgård i Kuddby socken, Hasselö i Östra Ny socken samt Örtomta och Starrmossen i Östra Husby socken.

GÅVOR UNDER ÅRET TILL JONSBERGS KYRKA

Genom en insamling av kyrkovärd Elis Svensson har 6 st. paradljusstakar av trä skänkts till kyrkan, att användas framme i koret vid jordfästningar.

*

Jonsbergs kyrkliga sykkrets har till kyrkorådet överlämnat en hörtelefonanläggning för hörselsvaga till Jonsbergs kyrka. Den har kostat cirka 2.500 kr. i installation.

*

Under året har vattenledningen å kyrkogården tagits i bruk.

*

Systerkedjan har på sitt senaste sammanträde beslutat att snart åstadkomma en kormatta till koret i kyrkan.

*

1 söndagen i advent 1950 överlämnades från kyrkliga sykkretsen en nyrenoverad altarduk med dyrbar spets till kyrkan.

Gammal tradition

I Brytsebo håller man fast vid gammal tradition och sed. I år hade man ånyo »årsmöte» och husförhör. Samtliga i byn hade infunnit sig, både gamla och unga. Sedan de närvarande deltagit i bibelläsning började så förhöret i bibelkunskap precis som i gamla tider. Men man delade upp sig i två lag, unga och äldre. Det visade sig härvid, att Brytsebo bybor hade gedigen kristendoms kunskap. Vid poängberäkningen av svaren fick de unga knapp övervikt i år. Sedan bjöd änkefru Nilsson till dukade kaffebord. Husförhöret avslutades med psalmsång och bön.

Det kan tilläggas att husförhör är en helt frivillig sak och att kyrkoherde och kantor bara på anmodan gästar hemmen i detta syfte. Från Brytsebo framställes dock varje år önskan om detta »årsmöte».

Det var en härlig dag den 27 maj då söndagsskolan, konfirmanderna och några äldre hade en utflykt, vars mål var Linköpings stifts ungdomsgård.

Vi startade klockan 8 på söndagsmorgonen med en buss från Arkösund och en från Mönnerum. Alla var på gott humör. Då vi åkte till ungdomsgården for vi Söderköpingsvägen. Vi stannade vid Törnevalla kyrka på högmässa. Därifrån fortsatte vi till ungdomsgården. Där blev vi bjudna på gott kaffe och läskedrycker, som var mycket gott läskande efter den långa färden.

När vi druckit kaffe gick vi och tittade oss omkring i den vackra omgivningen, bland annat Vårdnäs vackra kyrka, som ej låg så långt från ungdomsgården. Från ungdomsgården, som låg på en höjd, hade man en vacker utsikt över sjön, som är en del av Åsunden tror jag. Så skrev vi våra namn i en Gästbok.

Sedan blev det att tänka på hemfärden. Då for vi vägen åt Linköping. Där rastade vi och besåg Linköpings domkyrka. Från Linköping gick färden direkt hem till Jonsberg.

Vivi Tholander

Vid Kättinge, där vi skildes, tackade vi kyrkoherde Odelborn med fru för den trevliga utfärden samt utbringade ett fyrfaldigt leve för dem. Glada och nöjda med vår trevliga dag åkte vi var och en hem till sig.

En konfirmand

LUCIAAFTON

I Hemgården har Kyrkliga sykkretsen anordnat en trevlig Luciaafton. Lucia var Margareta Svensson från Häradshammar. Hon sjöng luciasången samt deklamerade en dikt. Hennes tärnor och ljusgossar utgjordes av kyrkliga söndagsskolans barn med ljus i händerna. Tomtenissan med lyktan var Ulla Andersson, Jägerstorp. Årets Lucia med uppvaktning vann livligt bifall hos åhörarna för den vackra sångstunden och det väl genomförda luciaprogrammet, som avslutades med ett pianosolo av Gudrun Andersson, Jägerstorp.

Efter luciafirandet hade sykkretsen en paketauktion till förmån för Italien- och Europahjälpen m. m. Auktionen inbragte cirka 500 kr. netto.

Då Jonsbergs tidning nu utkommer med sin tredje årgång vill jag härmed rikta ett varmt tack till samtliga medarbetare hitintills. Utan deras välvilliga bistånd skulle tidningen aldrig kunna komma ut. Samtidigt vill mina medarbetare och jag be om överseende med de event. brister som måhända kan vidhäfta detta tredje nummer. Vi har i varje fall försökt att göra vårt bästa och hoppas att Jonsbergs tidning år för år skall kunna fortleva och få tala om tider som gått.

Jonsbergs prästgård den 16 nov. 1951

Gunnar Odelborn
kyrkoherde.

Elinstallationen i Jonsbergs kyrka

utförd av

KNEIPPBADENS ELEKTR. BYRÅ NORRKÖPING

Vi rekommendera oss för alla slag av elinstallationer

Tel. 209 43, 309 43

Fotoamatörer, Föreningar och Församlingar
anlita

Ostra Foto
INNEH. HALVAR CARLSSON
GENERALSGATAN 21, NORRKÖPING

Generalsgatan 21 — Telefon 268 21
NORRKÖPING

Specialaffär i FOTO & KINO

Vi uthyra: Filmapparater 8 och 16 mm.,
Småfilm, Balloptikon och Skioptikonappa-
rater, Småbildsprojektorer 5 × 5.

VIKBOLANDSBOR!

Behöver Eder Radio justeras eller utbytas
vänd Eder till

Ingvarssons Radioservice, Kättinge
LUXORRADIO ALLTID I LAGER
Tel. Kättinge 57

Firma EL-MONTERING

(Innehavare: NILS ZETTERBERG)

Linköpingsvägen 36 Telefon 224 85
NORRKÖPING 5

U t f ö r .

ELEKTRISKA INSTALLATIONER
REPARATIONER

Atelier ELEKTRA

Innehavare Sven Benzein

Trädgårdsg. 3 - NORRKÖPING - Tel. 230 08

PORTRÄTT — SERIEFOTO

P A S S-, G R U P P- och B R U D F O T O
REPRODUKTIONER etc.

Reseffekter & Lädervaror

LIEBERTHS

LÄDERVARUFABRIK

SPECIALAFFÄR: G. RADSTUGUGATAN 24
Telefon 239 30

FIRMA GRAVVÅRDAR

Butängsgatan 15 Telefon 276 26
NORRKÖPING

U T F Ö R .

Gravvårdar och Gravanläggningar i
varje önskad granitsort samt Reno-
veringar

Representant för Jonsberg:

Kyrkovaktmäst. SVEN NILSSON
Tel. Jonsberg 22

Österqvists Blomsterkiosk

Norra Promenaden — Tel. 261 30
NORRKÖPING

REKOMMENDAS

AB TRYCKSAKER

Repslagaregatan 25 Tel. 209 52, 234 63
NORRKÖPING

Blanketter alla slag ♦ Tidningar ♦ Böcker

ISNÄS — JONSBERG

Min

SPECERI & DIVERSEAFFÄR

REKOMMENDERAS

Vördsamt Nils Gröndahl

ARKÖSUND

Gillesstugans Bageri, Konditori & Café

GILLESTUGAN

Tel. Arkösund 32

Beställningar av Båtar och Snickerier

emottagas av

Bröderna Vågmans Snickeriverkstad

Tel. 78 Arkösund

KUNGSBERGETS Specerier

REKOMMENDERAS

I allt som rör branschen vill vi stå våra kunder till tjänst. God sortering av alla varor
Välkommen att julhandla!

Tel. Arkösund 300

HÄSTO SLIP & BÅTVARV

Tel. Arkösund 73

Fullständig varvsrörelse och Mekanisk verkstad
Elektr.- och gassvets. Säljer motorer, bensin,
fotogen och smörjoljor

GUNNAR PERSSONS PLÅTSLAGERI

REKOMMENDERAS

Telefoner: Arkösund 54 — 185

Ring eller besök **Konsum, Arkösund**

God sortering i Specerier, Manufaktur, Husgeråd
och Skor samt Fiskredskap

Särskild Charkuteriavdelning och Mjölkbudik

Tel. Kontoret 29 — Butiken 69

Filial: Jonsberg. Tel. 37

ÖSTGÖTABANKEN

Länsföretag i landets tjänst

ARKÖSUND

ÖPPET: månd., onsd. och fred. kl. 10—12

TAGE LANDQVISTS

SMIDES- & CYKELVERKSTAD

utför inom branschen ifrågakommande arbeten

Tel. Jonsberg 18

VÄLKOMMEN till oss att julhandla

här finnes god sortering av manufaktur, husgeråd,
specerier m. m. Endast kvalitetsvaror
Humana priser

FIRMA EVERT NILSSON

Tel. Jonsberg 5

Allt för Julen och Julbordet

finnes hos

Carl Ingvarsson, Jonsberg

Telefon Jonsberg 8

BRÖDERNA ASPLUNDS

BUSS- & BILSTATION

REKOMMENDERAS

Tel. Kättinge 65

När det gäller Cykel och Sport

Hildings Cykelaffär

Telefon Kättinge 48

WIKBOLANDS SPARBANK

Fridhem, Arkösund

Helgfria tisd. och torsd. 10—12

Åsunda, Kättinge

Helgfria lörd. 11—12

REKOMMENDERAS